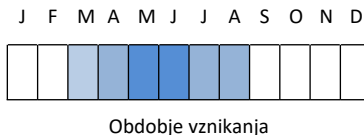

Njivski jetičnik *Veronica arvensis* L.

1	zelo pomembna
2	pomembna
3	manj pomembna
4	nepomembna

Gospodarska pomembnost

Splošno Njivski jetičnik je enoletna ali prezimna enoletna rastlina iz družine trpotčevk (Plantaginaceae). Je pogost, nizko rastoč plevel njiv, vrtov in drugih obdelanih površin. Vznikne predvsem spomladi in jeseni; jeseni vznikne rastline lahko prezimijo in zgodaj spomladi nadaljujejo razvoj. Uspeva na različnih tipih tal, zlasti na suhih do zmerno vlažnih in s hranili dobro preskrbljenih tleh. Razširjen je po vsej Sloveniji.

Rastišče Njive, vrtovi, vinogradi, sadovnjaki, suhi travniki, obrobja njiv ter obcestne in ruderalne površine.

Mlada rastlina Klični listi so majhni, jajčasti do trikotno jajčasti in kratkopeceljati. Prvi pravi listi so nasprotni, jajčasti do skoraj okrogli, kratkopeceljati in po robu topo nazobčani. Listi in steblo so dlakavi. Mlade rastline lahko jeseni oblikujejo nizko listno rozeto in v tej obliki prezimijo.

Odrasla rastlina Odrasla rastlina zraste približno od 5 do 30 cm v višino. Steblo je pokončno ali pri dnu poleglo, navadno razvejano in dlakavo. Spodnji listi so nasprotni, jajčasti in kratkopeceljati. Zgornji listi so premenjalno razporejeni, sedeči, ožji in postopoma prehajajo v podporne liste socvetja.

Cvetenje Cveti predvsem od marca do junija, posamezne rastline pa lahko cvetijo tudi pozneje. Cvetovi so zelo majhni, svetlo modri do modrovijolični, s štirimi venčnimi krpami. Nameščeni so na zelo kratkih pecljih v zalistjih podpornih listov in skupaj tvorijo podaljšano grozdasto socvetje.

Razmnoževanje Razmnožuje se s semenom. Plod je glavica, ki je sploščena, narobe srčasta in na vrhu izrobljena. V glavici se razvije več drobnih rumenkastih do rjavkastih semen. Razmnoževanje je izključno generativno.

Posebnosti Njivski jetičnik lahko od drugih jetičnikov, zlasti od zelo pogostega perzijskega jetičnika (*Veronica persica*), najlažje ločimo po cvetovih in cvetnih pecljih. Njivski jetičnik ima zelo majhne, svetlo modre cvetove na zelo kratkih pecljih, medtem ko so pri perzijskem jetičniku cvetovi precej večji, izrazito modri in nameščeni na dolgih pecljih. Zgornji listi njivskega jetičnika so sedeči, razmeroma ozki in postopoma prehajajo v podporne liste socvetja, pri perzijskem jetičniku pa so listi širši, jajčasti, izrazito nazobčani in pecljati. Razlikujeta se tudi po glavici: pri njivskem jetičniku je sploščena in narobe srčasta, pri perzijskem jetičniku pa je širša, z dvema izrazito zaokroženima krpama in globljo zarezo. Njivski jetičnik je praviloma tudi manjša in bolj pokončna rastlina, perzijski jetičnik pa ima pogosto daljša, polegla do kipeča stebila.

Zatiranje Njivski jetičnik je najučinkoviteje zatirati v zgodnjih razvojnih fazah. Učinkoviti so mehanski ukrepi, kot sta obdelava tal in okopavanje, ter ustrezen kolobar in vzdrževanje gostega, konkurenčnega posevka. Pomembno je preprečevanje tvorbe semen in s tem povečevanja zaloge semen v tleh. V poljščinah je možno tudi kemično zatiranje z registriranimi herbicidi za enoletne širokolistne plevela.

Pripravil: Andrej Vončina

2026 - Slike so last Kmetijskega inštituta Slovenije. Uporaba brez dovoljenja avtorjev ni dovoljena.